

Sygn. akt V KK 34/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Rafał Malarski

Protokolant Katarzyna Wełpa

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **J. S.**

ukaranego z art. 92 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 17 marca 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść ukaranego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 20 kwietnia 2015 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 21 października 2014 r.,

**I. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w
zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie przeciwko J. S.;**

II. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 października 2014 r. Sąd Rejonowy w P. uznał obwinionego J. S. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 92 § 1 k.w. polegającego na tym, że w dniu 14 lutego 2014 r. o godz. 15:40 w P. przy ul. Ś. 17,

kierując pojazdem marki Renault nie zastosował się do znaku drogowego B-1 „zakaz ruchu w obu kierunkach”, wjeżdżając ww. pojazdem za ten znak i za to ukarał go karą grzywny w wymiarze 200 zł.

Od powyższego wyroku apelację wniósł J. S. zarzucając:

- I. rażące naruszenie przepisów postępowania, tj.:
  1. art. 74 § 1 k.p.k. i art. 175 § 1 k.p.k. w zw. z art. 20 § 3 k.p.s.w., polegające na nieuprawnionym przeprowadzeniu dowodu z zeznań funkcjonariuszy Straży Miejskiej w P. na okoliczność wypowiedzi złożonych poza przesłuchaniem w charakterze obwinionego;
  2. art. 16 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.s.w. w odniesieniu do pierwszego wezwania pozostawionego za szybą samochodu;
- II. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że obwiniony złożył wobec funkcjonariusza Straży Miejskiej oświadczenie odnośnie osoby kierującej samochodem;
- III. rażącą obrazę prawa materialnego, tj. art. 92 § 1 k.w., polegającą na przyjęciu, że obwiniony nie zastosował się do znaku drogowego podczas, gdy dla bytu tego wykroczenia konieczne jest ustalenie, że znak ten został ustawiony przez podmiot uprawniony.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego od popełnienia przypisanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w P. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść ukaranego złożył Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.s.w., polegające na przeprowadzeniu wadliwej kontroli odwoławczej i ustaleniu na podstawie przedstawionego przez obwinionego sprawozdania z kontroli w P. Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko - Własnościowej przeprowadzonej przez Wojewodę [...], iż znak B - 1 przy ul. Ś. został posadowiony przez uprawniony do tego organ i przy zachowaniu obowiązującej procedury

postępowania, podczas gdy z treści tego sprawozdania nie wynika, czy stojący na terenie zarządzanym przez P. Spółdzielnię Mieszkaniową Lokatorsko - Własnościową, w której nie realizowano zadań wynikających z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu i warunków ich umieszczania na drogach, znak B-1, do którego nie zastosował się obwiniony, został ustawiony legalnie.

W konkluzji skarżący Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego zasługuje na uwzględnienie.

W zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że **nie stanowi wykroczenia z art. 92 § 1 k.w. niepodporządkowanie się dyrektywie płynącej ze znaku drogowego ustawionego przez podmiot nieuprawniony, bez zachowania obowiązującej procedury. Warunkiem odpowiedzialności za wykroczenie z art. 92 § 1 k.w. jest bowiem legalny charakter tego znaku** (por. R.A. Stefański: Wykroczenia drogowe. Komentarz, Kraków 2005, s. 397, teza 23 do art. 92; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 kwietnia 2008 r., III KK 445/07, LEX nr 393935, z dnia 14 czerwca 2013 r., IV KK 140/13, LEX nr 1328043, z dnia 24 kwietnia 2013 r., IV KK 99/13, LEX nr 1319269).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy kwestią kluczową było zatem ustalenie, czy znak drogowy B-1 przy ul. Ś. 17 w P. został ustawiony przez uprawniony organ i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, gdyż tylko pozytywne potwierdzenie powyższych okoliczności mogło skutkować odpowiedzialnością obwinionego J. S. za zarzucane mu wykroczenie z art. 92 § 1 k.w. Sąd Okręgowy w P. działań zmierzających do ustalenia w sposób bezsprzeczny wskazanych okoliczności w zasadzie nie podjął, choć w świetle podniesionych w apelacji zarzutów był do tego zobligowany, zaś rozważania jakie w tej kwestii wyprowadził na podstawie dołączonego do akt sprawy przez obwinionego sprawozdania z kontroli w P. Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej przeprowadzonej przez

Wojewodę [...] rażą dowolnością. Treść tego sprawozdania w żadnej mierze nie uprawniała bowiem – jak to uczynił Sąd odwoławczy - do kategorycznego wnioskowania co do legalności znaku drogowego, do którego nie zastosował się obwiniony.

Podkreślić jednakże należy, że przedmiotowa kontrola, której celem była ocena prawidłowości wykonywania czynności związanych z zarządzaniem ruchem na drogach wewnętrznych położonych na terenach P. Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej, w strefach ruchu lub strefach zamieszkania, pozwoliła na jednoznaczne ustalenie, że podmiotem zarządzającym dla wskazanych powyżej dróg – w myśl art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.) – jest P. Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa. Ze sporządzonego w jej wyniku sprawozdania w żadnej mierze nie wynika jednakże, czy znak B-1 przy ul. Ś. 17 w P. został tam umiejscowiony w sposób zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Przeprowadzona kontrola wykazała szereg nieprawidłowości i uchybień w wykonywaniu przez P. Spółdzielnię obowiązków nałożonych nań przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz.U. Nr 177, poz. 1729), rozporządzenia Ministra Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz.U. Nr 170, poz. 1393 ze zm.), jak też rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu i warunków ich umieszczania na drogach (Dz.U. Nr 220, poz. 2182 ze zm.). Podkreślenia wymaga, że pomimo nałożonego przepisami prawa obowiązku oraz pomimo wprowadzenia zmian w istniejącej organizacji, P. Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa, jako zarządca dróg wewnętrznych w strefach zamieszkania, nie posiadała żadnego zatwierdzonego projektu ruchu. W wyjaśnieniach złożonych w toku kontroli Zarząd Spółdzielni wskazał jedynie, że „w ostatnim czasie” w Spółdzielni zmiana organizacji ruchu dotyczyła ustawienia wskazanych szczegółowo w sprawozdaniu kilku znaków (brak wśród nich znaku B-1 przy ul. Ś.), nie odniósł się jednakże do

ewentualnych zmian w organizacji ruchu wprowadzonych przez Zarząd Spółdzielni wcześniej niż w „ostatnim czasie”. Kontrola wykazała także liczne przypadki ustawienia oznakowania niezgodnie z warunkami technicznymi (wśród wymienionych tam znaków brak znaku B-1 przy ul. Ś. 17).

W świetle powyższych okoliczności fakt, że wśród wskazanych w sprawozdaniu znaków drogowych ustawionych w sposób nieprawidłowy, nie wymieniono znaku B-1 przy ul. Ś. 17, nie pozwalał na wnioskowanie, jak to uczynił Sąd Okręgowy w P., że znak ten został „posadowiony przez uprawniony do tego organ i przy zachowaniu obowiązującej procedury postępowania”, w szczególności, jeśli zważyć, że przedmiotową kontrolą objęto zaledwie 8 z 24, znajdujących się w obrębie czterech administracji osiedlowych, stref zamieszkania, wyznaczonych na drogach wewnętrznych na terenie P. Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej.

W konsekwencji stwierdzić należy, że kontrola odwoławcza orzeczenia Sądu pierwszej instancji została przeprowadzona przez Sąd Okręgowy w P. w sposób wadliwy. Sąd ten nie podejmując działań zmierzających do ustalenia w sposób pewny, czy znak drogowy, do którego nie zastosował się ukarany został ustawiony legalnie, w efekcie nie zweryfikował zasadności zarzutów podniesionych w apelacji przez J. S., czym rażąco naruszył art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.s.w. Jest przy tym oczywiste, że uchybienie to miało istotny wpływ na treść zapadłego wyroku. W przypadku bowiem potwierdzenia okoliczności podniesionych w zarzutach apelacji J. S. winien być uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia.

Obecnie uzupełnienie materiału dowodowego w niezbędnym zakresie nie jest już celowe z uwagi na to, że w sprawie doszło do przedawnienia orzekania. Zgodnie bowiem z art. 45 § 1 k.w., karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, a jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu. Jak wynika z akt sprawy do popełnienia zarzucanego obwinionemu czynu miało dojść w dniu 14 lutego 2014 r., tym samym upłynął już dwuletni okres przedawnienia wskazany w zdaniu drugim przywołanego przepisu. Art. 45 § 2 k.w. przewiduje wprawdzie, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia, przedawnienie biegnie od daty

uchylenia rozstrzygnięcia, jednakże - jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego - tylko wtedy, gdy w dacie uchylenia orzeczenia nie upłynął jeszcze okres przedawnienia karalności (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2002 r., I KZP 15/02, OSNKW 2002, nr 7-8, poz. 49; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., II KK 219/12, LEX nr 1220803).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, po uchyleniu zaskarżonego wyroku, na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. umorzył postępowanie w sprawie, a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 118 § 2 k.p.w.

kc